

WSZYSTKO, O CO CHCIAŁBYŚ ZAPYTAĆ ZANIM SPORZĄDZISZ TESTAMENT

[informator dla osób
rozważających napisanie testamentu]

SPIS TREŚCI

Dlaczego warto sporządzić testament? _____	5
Testament własnoręczny czy notarialny? _____	10
Rozporządzenia, które można zawrzeć w testamencie ____	14
Jak przygotować się do sporządzenia testamentu? _____	17
Wzory testamentów _____	20
Długi spadkowe _____	21
Jak sporządzić testament, żeby rodzina go nie podważyła? _____	23
Testament a przedsiębiorcy _____	24
Dlaczego warto uwzględnić organizację w testamencie? _____	26
Jak to zrobić? _____	27
Najczęściej zadawane pytania _____	29
Organizacje uczestniczące w kampanii „Napisz Testament” _____	35–48

stan prawny na maj 2018 r.

Inicjatorem kampanii „Napisz Testament” jest Fundacja Otwarte Forum

Trzymają Państwo w rękach informator o testamentach, który został przygotowany przez grupę ekspertów, na co dzień mających do czynienia z prawem spadkowym i współpracujących przy kampanii „Napisz Testament”.

Informator powstał zarówno z myślą o tych, którzy rozważają sporządzenie testamentu, jak i o tych, którzy nie mają świadomości, że napisanie przez nich tego dokumentu pozwoliłoby uniknąć – po ich śmierci – sporów sądowych i rodzinnych, jak również licznych komplikacji, mogących pojawić się w związku z brakiem testamentu. A tych, jak wskazują prawnicy, jest wiele i duża część z nich wynika z niewystarczającej wiedzy na temat sporządzania tych dokumentów.

W informatorze znajdziecie zatem Państwo odpowiedzi na pytania: dlaczego warto sporządzić testament, jak się do tego przygotować, co można w nim zawrzeć, jaki rodzaj testamentu wybrać oraz co zrobić, aby po naszej śmierci spadkobiercy mogli łatwo testament odnaleźć.

Za pośrednictwem tej publikacji pragniemy ponadto zwrócić Państwa uwagę na możliwość uwzględnienia w testamencie wybranej organizacji pozarządowej. Podkreślamy przy tym, że decydując się na ten krok, pamiętajmy w pierwszej kolejności o rodzinie oraz o osobach szczególnie nam bliskim. Dopiero na końcu rozważmy, choćby symboliczny, zapis w testamencie dla konkretnej fundacji lub stowarzyszenia. Jeśli wiele osób zdecyduje się na ten krok, niewielkie sumy zostaną zwielokrotnione i przyczynią się do wzmocnienia bardzo ważnych i potrzebnych działań, podejmowanych przez nie na co dzień.

Organizacje, które rekomendujemy jako najlepsze do uwzględnienia w testamencie to etyczne, transparentne i działające zgodnie z prawem instytucje. Pełny wykaz organizacji wraz z opisem ich działalności znajduje się wewnątrz informatora.

Ewelina Szeratics, manager kampanii „Napisz Testament”

DLACZEGO WARTO SPORZĄDZIĆ TESTAMENT? ____

Większość osób zapytanych, z czym kojarzy im się testament odpowiedzą, że z aktem ostatniej woli, ze śmiercią lub chorobą, ze znacznym majątkiem lub z niezwykle skomplikowaną czynnością, która zajmuje sporo czasu.

Rzeczywiście, część osób sporządzających ten dokument to osoby starsze, ciężko chore albo majątne, pragnące za życia uregulować swoje sprawy finansowe.

Prawnicy podkreślają jednak, że **coraz częściej na napisanie testamentu decydują się osoby młode, które traktują testament jako jeden ze sposobów zarządzania swoim majątkiem na wypadek, gdyby nagle zmarli.**

Osoby te mają świadomość, że gdyby nagle zaskoczyło je najgorsze, a wcześniej nie sporządziłyby testamentu, spadek po nich otrzymają spadkobiercy ustawowi¹. A taki scenariusz nie zawsze jest zgodny z ich wolą.

Kim są zatem ci, którzy decydują się sporządzić testament?

coraz częściej
na napisanie
testamentu
decydują się
osoby młode

1 Czyli osoby, które dziedziczą według przepisów prawa spadkowego m.in. w sytuacji, jeśli spadkodawca nie sporządził testamentu. Są one wymienione w Kodeksie cywilnym w artykułach 931–935: zstępni, małżonek, rodzice, rodzeństwo i zstępni rodzeństwa spadkodawcy, dziadkowie, pasierbowie, gmina oraz Skarb Państwa.

To przede wszystkim osoby świadome, pragnące zabezpieczyć swoich najbliższych i rozdysponować posiadane dobra według własnego uznania. Na wypadek, gdyby nagle ich zabrakło.

Nie istnieje wyczerpująca lista wszystkich sytuacji, w których ludzie decydują się na napisanie testamentu. Poniżej przytaczamy jedynie kilka przykładów.

1. RODZICE MAŁOLETNICH DZIECI

– zgodnie z dziedziczeniem ustawowym, w razie śmierci jednego z rodziców, spadek po nim dziedziczą żyjący małżonek oraz dzieci zmarłego. Jeśli dzieci są małoletnie², to do czasu uzyskania przez nie pełnoletności ich majątkiem zarządza sąd rodzinny.

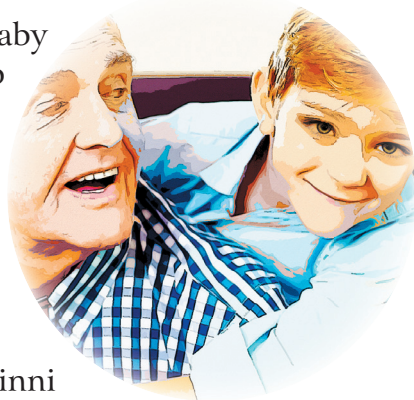
W przypadku gdyby zmarły zostawił po sobie połowę udziałów we wspólnym mieszkaniu, te udziały odziedziczyliby wspólnie żyjący małżonek oraz dzieci. A gdyby żyjący małżonek zechciał sprzedać w przyszłości mieszkanie, wówczas nie mógłby tego uczynić bez zgody sądu rodzinnego. Część udziałów w mieszkaniu należałaby bowiem do małoletnich dzieci, które przed ukończeniem osiemnastu lat nie mogą decydować o swoim majątku. Jak podkreślają prawnicy, sąd rodzinny nie zawsze trzyma stronę rodziców. Ta sprawa mogłaby się zatem zakończyć niekorzystnie dla rodzica pragnącego sprzedać mieszkanie.

2 A więc nie mają skończonych 18 lat.

Aby uniknąć takiej sytuacji, oboje małżonkowie powinni sporządzić tzw. testamenty wzajemne³, w których jako wyłącznego spadkobiercę wskazałoby się nawzajem. W ten sposób, w razie śmierci jednego z nich, część udziałów w mieszkaniu przechodzi wyłącznie na drugiego małżonka, który może w całości decydować o przyszłości tej nieruchomości.

2. DZIADKOWIE PRAGNĄCY PRZEKAZAĆ SWÓJ MAJĄTEK WNUKOM

– sporządzają testament, aby mieć pewność, że wnuk (lub wnuki) otrzymają cały spadek. Należy jednak pamiętać, że w takiej sytuacji, rodzicom spadkobierców będzie przysługiwało roszczenie o zachówek⁴.

Ponadto, dziadkowie powinni wskazać w testamencie osobę, która będzie zarządzała odziedziczonym przez wnuki majątkiem do czasu uzyskania przez nie pełnoletności (zakładając, że to osoby małoletnie).

3 Każdy z małżonków sporządza swój testament, polskie prawo nie dopuszcza wspólnego testamentu obojga małżonków.

4 Zachówek – określona kwota pieniężna stanowiąca połowę tego, co by otrzymała dana osoba, gdyby dziedziczyła jako spadkobierca ustawowy. Czyli np. jeśli córka dziedziczyłaby po matce mieszkanie, ale tak się nie stało, gdyż matka zapisała całe mieszkanie przyjaciółce, wówczas córce przysługuje względem przyjaciółki matki roszczenie o zachówek, czyli wypłatę kwoty, stanowiącej połowę wartości mieszkania. Zachówek należy się najbliższej rodzinie spadkodawcy, jeśli jej członkowie zostali pominięci w testamencie. Osobami uprawnionymi do zachowku są: zstępni spadkodawcy (dzieci, wnuki, prawnuki itd.) oraz jego małżonek. Jeśli spadkodawca, w chwili śmierci nie miał zstępnych, wówczas prawo do zachowku przysługuje jego małżonkowi oraz rodzicom. Roszczenie o zachówek nie przysługuje rodzeństwu spadkodawcy ani innym dalszym krewnym lub powinowatym.

3. OSOBY ŻYJĄCE W ZWIĄZKACH NIEFORMALNYCH

– w razie śmierci jednego z partnerów, drugi partner nie jest uprawniony do dziedziczenia po zmarłym. Polskie prawo spadkowe traktuje bowiem takie osoby jak obce. Jedynym sposobem, aby uniknąć tej sytuacji jest sporządzenie testamentu. Jest to szczególnie ważne np. w przypadku współwłasności⁵ mieszkania. Każdy z partnerów sporządza testament, w którym swój udział przekazuje drugiemu partnerowi.

Dzięki takiemu rozwiązaniu, w razie śmierci jednego z nich, udział należący do zmarłego nie przypadnie spadkobiercom ustawowym (np. rodzicom i rodzeństwu). Będzie im jednak przysługiwał zachówek. Należy ponadto pamiętać, że partner, który odziedziczy udział po zmarłym, będzie musiał zapłacić podatek od spadków w wysokości należnej dla III grupy podatkowej⁶.

5 To sytuacja, w której mieszkanie należy do dwóch lub większej liczby osób.

6 Poniżej wskazujemy tzw. grupy podatkowe zobowiązane do zapłacenia podatku od spadków.

Grupa I: małżonek, wstępni (rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), pasierb, ojczym, macocha, rodzeństwo, teściowie, zięć, synowa (Ta grupa jest zwolniona z płacenia podatku, jeśli co do zasady, w ciągu 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza wypełnią w swoim urzędzie skarbowym druk SD-Z2. Jeśli druk zostanie złożony po terminie, wówczas takie osoby będą musiały zapłacić podatek);

Grupa II: zstępni rodzeństwa (np. dzieci siostry, wnuki brata), rodzeństwo rodziców (np. ciotki, wujowie), zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych (np. mąż wnuczki);

Grupa III: pozostali nabywcy.

4. OSOBY PRAGNĄCE PODZIELIĆ POSIADANY MAJĄTEK WEDŁUG WŁASNEGO UZNANIA

– zgodnie z dziedziczeniem ustawowym, spadek po zmarłym otrzymują spadkobiercy ustawowi.

Jeśli jednak wolą danej osoby jest, aby spadek po niej otrzymały inne osoby niż wskazane w przepisach albo te same, z tym, że w innych proporcjach, niż wynika to z Kodeksu cywilnego, wówczas konieczne jest sporządzenie testamentu.

5. OSOBY SAMOTNE

– czyli takie, które nie posiadają rodziny ani krewnych. Zgodnie z polskim prawem spadkowym, po śmierci takich osób, w miejsce spadkobierców ustawowych wchodzi gmina ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego, a jeśli nie da się jej ustalić, Skarb Państwa.

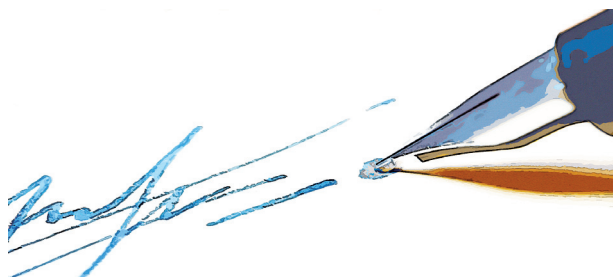

W celu uniknięcia takiej sytuacji, chcąc rozdisponować swoim majątkiem według własnego uznania, osoby samotne sporządzają testament. W dokumencie tym, jako spadkobierców wskazują przyjaciół, sąsiadów, zaprzyjaźnioną bibliotekę lub muzeum, a także fundację lub stowarzyszenie, które ich zdaniem spożytkują otrzymany spadek w odpowiedni sposób.

TESTAMENT WŁASNORĘCZNY CZY NOTARIALNY? __

→
najczęściej
podważanym
testamentem
jest testament
własnoręczny,
zwany holo-
graficznym

Z doświadczenia prawników specjalizujących się w prawie spadkowym wynika, że najczęściej podważanym testamentem jest **testament własnoręczny, zwany holograficznym**. To testament napisany w domu i (najczęściej) tam też przechowywany. Aby taki testament był ważny, testator (czyli osoba pisząca testament) musi sporządzić go własnoręcznie. Wykluczone jest napisanie testamentu na komputerze lub maszynie do pisania. Ponadto, musi on zawierać datę oraz podpis testatora.

Sposoby podważania testamentów są różne.

- Jeden z możliwych scenariuszy jest następujący: spadkobiercy ustawowi nie zgadzają się z treścią testamentu (ponieważ np. przypadł im mniejszy udział, niż się spodziewali). Pragną zatem podważyć testament, próbując dowieść przed sądem, że zmarły, w chwili jego sporządzania, nie był świadomy tego, co w nim zapisuje.
- Mogą również próbować udowodnić, że testament jest nieważny, ponieważ w chwili jego sporządzania spadkodawca zażywał silne leki, które mogły utrudnić lub wyłączyć świadome podjęcie przez niego decyzji.

- Niezadowoleni spadkobiercy mogą również próbować dowieść, że testament został napisany pod wpływem nacisku innej osoby.
- Mogą również podważyć autentyczność pisma widniejącego na testamencie uważając, że nie należy ono do zmarłego.

Jeśli sąd przychylił się do wniosku niezadowolonych spadkobierców i uzna przytoczone powody za wystarczające do podważenia testamentu, wówczas jego treść zostaje unieważniona. A wola spadkodawcy co do dysponowania jego majątkiem, nie zostaje uwzględniona.

Prawdopodobieństwo podważenia testamentu jest o wiele mniejsze, jeśli zostanie on sporządzony u notariusza. Prawnik ten ma obowiązek zweryfikować tożsamość przyszłego testatora. Sprawdza również, czy nie pozostaje on pod wpływem środków odurzających, czy jest świadomy swoich działań i czy nikt nie zmuszał go do tego, aby taki testament sporządził.

testament notarialny jest rzadziej podważany niż testament własnoręczny, a notariusz gwarantuje jego bezpieczne przechowywanie

Notariusz z pewnością zadba o to, żeby wola testatora wyrażona była jak najdokładniej, zgodnie z prawem, bez postanowień, które mogłyby wzajemnie sobie przeczyć lub się wykluczać.

Ponadto, **przy sporządzeniu testamentu notarialnego, eliminuje się praktycznie do zera ryzyko, że testament zostanie zniszczony lub zaginie.** Notariusz ma bowiem obowiązek przechowywania w bezpiecznych warunkach wszystkie akty notarialne, w tym testamenty, które podpisywane są przy jego udziale.

JAKIE INNE MOŻLIWOŚCI DAJE TESTAMENT NOTARIALNY?

Testament notarialny, jako akt sporządzany w profesjonalny sposób niesie za sobą również dalsze korzyści, których nie sposób uzyskać przy sporządzaniu testamentu w innej formie.

Dotychczas, nawet po sporządzeniu testamentu w formie aktu notarialnego, bardzo trudno było spadkobiercom uzyskać do niego dostęp. Często spadkobiercy nie wiedzą nawet o tym, że taki akt istnieje. Nie mają również wiedzy na temat tego, w której kancelarii notarialnej jest on przechowywany. Do tej pory wyszukiwanie konkretnego testamentu notarialnego było długotrwałe i żmudne, z tego względu, iż poszukiwany testament mógł zostać sporządzony w dowolnej kancelarii notarialnej na terenie całego kraju. Uzyskując odpowiedź jednej z kancelarii o braku poszukiwanego przez nas testamentu, pozostaje do sprawdzenia jeszcze kilka tysięcy innych biur notarialnych.

Żeby uniknąć takich problemów stworzony został **Notarialny Rejestr Testamentów**. Jest to rozwiązanie stosowane z powodzeniem w wielu krajach. Wzmaga ono poczucie pewności, że testament zostanie ujawniony bez opóźnienia, nie zaginie ani nie zostanie zniszczony. Przedmiotem wpisu w Rejestrze Testamentów może być testament notarialny oraz testament własnoręczny, jednakże ten drugi tylko w przypadku, gdy zostanie on przekazany notariuszowi na przechowanie.

Notarialny Rejestr Testamentów ułatwia odszukanie testamentu oraz miejsce jego przechowywania

Wpis do rejestru testamentów dokonywany jest dobrowolnie i bezpłatnie przez notariusza i UWAGA – **wpis w rejestrze testamentów pozostaje niejawnym za życia testatora**. Dzięki temu, spadkobierca ma pewność, że żadna osoba z wyjątkiem notariusza nie pozna jej woli. Za życia testatora nikt nie może sprawdzić, czy sporządził on testament. Natomiast po śmierci testatora jego spadkobiercy okazując akt zgonu mogą, za pośrednictwem dowolnego notariusza, poszukiwać testamentu oraz ustalić kancelarię, w której przechowywany jest taki akt.

Warto również wiedzieć, że w Rejestrze Testamentów nie ujawnia się treści testamentu, a jedynie miejsce jego przechowywania, co jednak już samo w sobie ułatwia i przyspiesza całe postępowanie związane z poszukiwaniem testamentu, gdyż udając się do najbliższego notariusza możemy szukać testamentu znajdującego się w dowolnym biurze notarialnym w Polsce. Utworzenie Notarialnego Rejestru Testamentów jest więc przemyślanym i sprawdzonym rozwiązaniem rozwiewającym troski osób sporządzających testament, aby po ich śmierci informacja o tym, że sporządzili testament dotarła do spadkobierców, a sam testament nie został zniszczony lub nie zaginął. Szczególnie z uwagi na fakt, że **wpis do Rejestru Testamentów jest bezpłatny, a testator w każdej chwili może zażądać usunięcia testamentu z Rejestru**.

Koszt sporządzenia testamentu notarialnego wynosi od 50 do 200 zł

Koszt sporządzenia testamentu notarialnego waha się od 50 do 200 zł netto i zależy od jego treści. Do tego dochodzi cena wypisu w wysokości 6 zł za każdą rozpoczętą stronę. Najlepiej skontaktować się z wybraną kancelarią notarialną i zapytać o koszt sporządzenia tego dokumentu. Na oficjalnej stronie Krajowej Rady Notarialnej znajduje się wyszukiwarka wszystkich notariuszy w kraju – każdy może znaleźć tam kancelarię notarialną działającą w jego mieście.

ROZPORZĄDZENIA, KTÓRE MOŻNA ZAWRZEĆ W TESTAMENCIE (zarówno własnoręcznym, jak i notarialnym)

1. USTANOWIENIE SPADKOBIERCY

1. W testamencie można powołać spadkobiercę lub spadkobierców do całości lub do części spadku. Nie trzeba wskazywać imienia i nazwiska tych osób, wystarczy sformułowanie „moja małżonka” albo „moja starsza siostra”. Jako spadkobiercę można wskazać każdego – zarówno członka bliższej lub dalszej rodziny, przyjaciela, znajomego, sąsiada, a także lokalną bibliotekę, muzeum, stowarzyszenie, fundację, itp.

Kraków, 23.02.2009

TESTAMENT

Ja, Jan Kowalski, urodzony 23.04.1971 r. w Olsztynie, powołuję do całości spadku moją żonę Annę Kowalską.

Podpis własnoręczny

2. POLECENIE

2. Spadkodawca może nałożyć na spadkobiercę obowiązek określonego działania lub zaniechania, które może dotyczyć np. opiekowania się chorym członkiem rodziny albo wskazówek odnośnie modlitw czy nabożeństw odprawianych w intencji zmarłego. Polecenie ma charakter niemajątkowy, czyli adresat polecenia nie może osiągnąć żadnej korzyści majątkowej.

Katowice, 1.08.2017

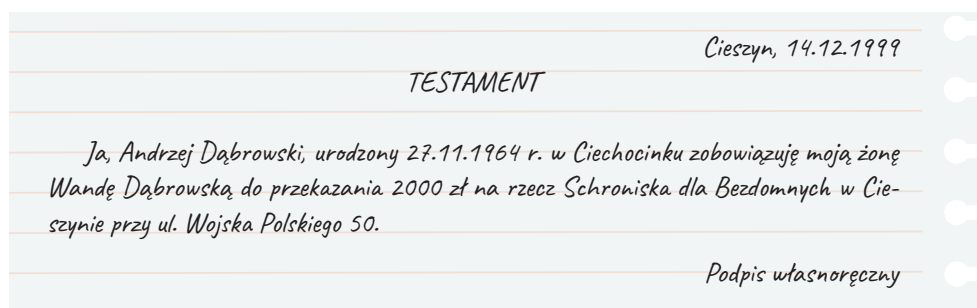
Testament

Ja, Maria Frątczak z domu Sochańska, ur. 14.09.1959 r., będąca w pełni władz umysłowych, powołuję do całości spadku mojego męża Filipa Frątczaka. Jednocześnie polecam, aby w każdą rocznicę mojej śmierci, przez pięć kolejnych lat, odprawić w mojej intencji mszę gregoriańską.

Podpis własnoręczny

3. ZAPIS ZWYKŁY

Spadkodawca może zobowiązać w testamencie konkretną osobę do spełnienia określonego świadczenia majątkowego na rzecz wskazanej osoby. Zapis może być uczyniony pod warunkiem⁷ lub z zastrzeżeniem terminu. Roszczenie z tytułu zapisu przedawnia się z upływem pięciu lat od dnia wymagalności zapisu. Spadkodawca może na przykład zobowiązać swojego przyjaciela do przekazania konkretnej kwoty pieniężnej wskazanemu stowarzyszeniu lub fundacji.

4. ZAPIS WINDYKACYJNY

Spadkodawca może zapisać konkretne składniki majątku wskazanym osobom: np. samochód, gospodarstwo rolne, mieszkanie, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu itp.. Należy pamiętać, że testament zawierający zapis windykacyjny musi być sporządzony w formie aktu notarialnego, a więc taki zapis możliwy jest jedynie w testamencie notarialnym.

5. POWOŁANIE WYKONAWCY TESTAMENTU

Spadkobierca może powołać w testamencie wykonawców albo wykonawcę testamentu, czyli osobę, która w przypadku nagłej śmierci spadkodawcy zadba, aby jego majątek

7 Patrz str. 33.

został rozdysponowany zgodnie z jego wolą. Ustanowienie wykonawcy testamentu jest wręcz koniecznością w przypadku spadku o dużej wartości, skomplikowanym stanie prawnym, spadku zapisanego osobie małoletniej lub w razie wątpliwości odnośnie tego, czy spadkobiercy zgodzą się na zaplanowany podział majątku.

6. WYDZIEDZICZONE

■ Spadkodawca może w testamencie wydziedziczyć daną osobę, czyli pozbawić ją prawa do zachowku. Katalog osób, których dotyczy wydziedziczenie został określony w Księdze IV Kodeksu cywilnego. Są to **zstępni, małżonkowie i rodzice**, którzy: wbrew woli spadkodawcy postępują uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego (np. są alkoholikami, narkomanami, zaniedbują własną rodzinę); dopuścili się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci (np. jeśli uprawniony do zachowku często, publicznie obraża testatora, ubliża mu czy oczernia); uporczywie nie dopełniły względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych (np. nie płaci spadkodawcy alimentów do których był zobowiązany, wielokrotnie proszony o pomoc przez ciężko chorego spadkodawcę, odmowa takiej pomocy).

7. USTANOWIENIE FUNDACJI

■ Osoba sporządzająca testament może także ustanowić fundację. Instytucja ta jest w Polsce mało popularna. W ostatnich latach, fundację w swoim spadku powołała Wisława Szymborska.

JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ DO SPORZĄDZENIA TESTAMENTU? _____

Testament to ważny dokument, do którego sporządzenia trzeba się dobrze przygotować. W nim bowiem wskazujemy, komu chcemy przekazać konkretne składniki naszego majątku albo całą masę spadkową.

W nim również możemy wskazać osobę, która będzie wykonawcą testamentu i zadba o sprawną realizację zawartych w nim postanowień. W testamencie możemy również zażyczyć sobie, aby spadkobiercy podjęli określone działania, jak na przykład raz w miesiącu przywozili środki czystości do wskazanego przez nas domu dziecka albo przekazali konkretną kwotę wybranej przez nas fundacji lub stowarzyszeniu.

Testament
możemy
zmienić
w dowolnym
momencie

Pamiętajmy przy tym, że testament w każdej chwili można zmienić – nasza sytuacja życiowa lub finansowa może ulec zmianie, co wpłynie również na treść testamentu. Wystarczy wówczas wizyta u notariusza i w miejsce dotychczasowego testamentu sporządzenie kolejnego.

Czego potrzebujemy, aby napisać testament? Na początek wystarczą kartka papieru i ołówek, jak również kubek herbaty i wygodna kanapa. I spokój, który potrzebujemy, aby zebrać myśli.

Na następnej stronie zamieszczamy tabelki, które pomogą przygotować się do sporządzenia testamentu.

- Pierwsza służy do wpisania posiadanych przez nas przedmiotów, praw majątkowych i niemajątkowych, oszczędności, udziałów, itp., które chcielibyśmy przekazać kolejnym pokoleniom w testamencie.

SKŁADNIK MAJĄTKU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ
Nieruchomości ⁸	
Środki na koncie bankowym	
Inwestycje	
Akcje i oszczędności	
Ubezpieczenie na życie	
Pieniądze, które ktoś jest Ci dłużny	
Samochód, motor, itp.	
Inne dobra	
SUMA A	

- Druga tabelka służy wpisaniu wszystkich posiadanych zobowiązań (m.in. kredytów, pożyczek), które spadkobiercy będą musieli pokryć przyjmując po nas spadek.

ZADŁUŻENIE	SZACUNKOWA WARTOŚĆ
Kredyt hipoteczny	
Pożyczki	
Karta kredytowa	
Inne zadłużenia	
SUMA B	

- Trzecia tabelka służy wyliczeniu tego, co odziedziczą po nas spadkobiercy, po tym, jak od całej wartości majątku odejmą wartość naszych zadłużeń, które będą musieli spłacić.

8 Pamiętaj, że możesz dysponować tylko tą częścią nieruchomości, która należy do Ciebie. Jeśli jesteś współwłaścicielem np. mieszkania razem ze swoją żoną/mężem, w testamencie możesz zapisać tylko swoją część. To samo dotyczy innych składników majątku.

SUMA A	
SUMA B	
WARTOŚĆ NETTO TWOJEGO MAJĄTKU	

- Czwarta tabelka służy zaś wskazaniu osób, które planujemy uwzględnić w testamencie jako spadkobierców. Tutaj również możemy wpisać wybraną fundację lub stowarzyszenie.

Imię i nazwisko	PESEL	Co chcę zapisać
Imię i nazwisko	PESEL	Co chcę zapisać
Imię i nazwisko	PESEL	Co chcę zapisać

Przekazanie konkretnych składników majątku wybranym osobom może się odbyć poprzez powołanie do spadku (np. do spadku powołuję żonę Annę), przy pomocy zapisu windykacyjnego (np. zapisem windykacyjnym przekazuję synowi Wojciechowi samochód) albo zapisu zwykłego (np. przyjaciółce Maryli przekazuję 2 tys. zł). Najlepiej pokazać sporządzoną listę osób notariuszowi, który pomoże dobrać właściwe rozwiązanie i poprawnie sformułować testament.

WZORY TESTAMENTÓW

Otrzymujemy od Was liczne prośby, aby umieścić w Informato-
rze wzory testamentów, na podsta-
wie których moglibyście sporządzić
swoją własną. Nie możemy jednak
tego uczynić z dwóch powodów:

- jesteśmy orędownikami testamentów notarialnych, a te pi-
sane są w obecności eksperta, który wie, jak stworzyć taki
dokument
- każdy testament jest inny i zależy od indywidualnej sytu-
acji spadkobiercy – zarówno tej rodzinnej, jak i spadkowej:
jedna osoba będzie chciała uwzględnić w nim tylko swojego
małżonka, druga przekazać konkretną kwotę pieniędzy wy-
branej osobie, trzecia zażyczy sobie, aby po jej śmierci do-
konano określonej czynności, a kolejna zechce wykorzystać
testament, aby kogoś wydziedziczyć.

Zachęcamy do wizyty u notariusza, a jeśli swoją sytuację uwa-
żacie za szczególnie trudną lub skomplikowaną, polecamy uprzed-
nio konsultację u adwokata lub radcy
prawnego, specjalizujących się w prawie
spadkowym. Choć wzory testamentów
można znaleźć w Internecie, przestrze-
gamy jednak, że te **często są błędnie
sformułowane** i choć może nam się
zdawać, że konkretny wzór odpowiada
naszemu przypadkowi, w praktyce bar-
dzo często okazuje się, że gdyby został
napisany w sposób rekomendowany na
danej stronie, po naszej śmierci spadko-
biercy (oraz sądy i prawnicy) mieliby
z nim liczne problemy.

Choć wzory
testamentów
można znaleźć
w Internecie,
przestrzegamy
jednak, że te
często są błędnie
sformułowane

DŁUGI SPADKOWE

Pamiętaj, że Twoi najbliżsi dziedziczą po Tobie nie tylko majątek, ale także długi. Jeśli posiadasz jakieś zobowiązania (np. kredyty, pożyczki, karty kredytowe na minusie), koniecznie poinformuj o tym swoich potencjalnych spadkobierców i wspólnie zastanówcie się, co z tym zrobić. Być może jeszcze za życia będzie można problem rozwiązać, a przynajmniej go zminimalizować. Oczywiście nie zawsze rozmowa z najbliższymi jest możliwa – czasami zadłużamy się, aby to właśnie ich wesprzeć, albo jesteśmy zmuszeni zaciągnąć kredyt lub wziąć pożyczkę, ponieważ nie możemy liczyć na pomoc rodziny. Jeśli jednak twoje relacje z przyszłymi spadkobiercami układają się pomyślnie, istnieje kilka sposobów, aby zabezpieczyć ich przed długami spadkowymi, niezależnie od tego, czy chcesz napisać testament. Jeśli jesteś mocno zadłużony, być może warto również zasięgnąć porady prawnej u adwokata lub radcy prawnego.

Zgodnie z polskimi przepisami, spadkobiercy nabywają spadek z tzw. dobrodziejstwem inwentarza, czyli odpowiadają za długi spadkodawcy jedynie do wartości spadku. Dzieje się tak wówczas, jeśli po śmierci bliskiej osoby spadkobiercy nie złożą oświadczenia o sposobie nabycia spadku. Wówczas zakłada się, że dziedziczą właśnie z dobrodziejstwem inwentarza, a takie domniemanie działa dopiero po 6 miesiącach od dnia, w którym dowiedzieli się, że dziedziczą.

Jeżeli zależy im natomiast na wcześniejszym przyjęciu spadku, powinni złożyć w sądzie albo u notariusza oświadczenie o przyjęciu spadku wprost albo z dobrodziejstwem inwentarza. **Nie zalecamy przyjęcie spadku wprost** – odpowiedzialność za długi nie jest wówczas ograniczona i spadkobiercy odpowiadają za wszystkie zobowiązania zmarłego. **Lepszym rozwiązaniem jest przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza.** Wówczas ich odpowiedzialność będzie ograniczona do wartości majątku, który odziedziczą. Dla przykładu, jeśli zmarły pozostawił dług w wysokości 50 000 zł oraz majątek (np. samochód i oszczędności)

o wartości 23 000 zł – spadkobiercy odpowiadać będą tylko do kwoty 23 000 zł. Nie oznacza to jednak, że wierzyciele będą mogli zabrać im tylko to, co nabyli w spadku, tj. samochód i gotówkę zmarłego. Wierzyciele będą mogli domagać się spłaty długu z **całego majątku spadkobierców** (a więc z ich pensji, renty, emerytury itp.), a ograniczenie odpowiedzialności odnosi się jedynie do rachunkowej wartości spadku.

Aby skutecznie ograniczyć swoją odpowiedzialność, spadkobiercy powinni sporządzić i zgłosić w sądzie lub u notariusza tzw. **wykaz inwentarza** (ujawnia się w nim przedmioty należące do spadku i przedmioty zapisów windykacyjnych wraz z podaniem ich wartości według stanu i cen z momentu otwarcia spadku, a także długi spadkowe i ich wysokość według stanu z chwili otwarcia spadku), albo zlecić sporządzenie przez komornika tzw. **spisu inwentarza**. Takie rozwiązanie jest szczególnie istotne, jeśli nie wiadomo, jaka jest wartość długów pozostawionych przez zmarłego. Dlatego, z myślą o przyszłych spadkobiercach, raz jeszcze zachęcamy, aby (w miarę możliwości) poinformować ich o wszystkich długach, które posiadamy.

Ważne! Jeśli spadek nabyło kilku spadkobierców, do czasu przeprowadzenia działu spadku, a więc do momentu, kiedy zostanie ustalone, które z przedmiotów należących do spadku staną się własnością konkretnego spadkodawcy (można to zrobić sądownie, albo umownie przed notariuszem), wszyscy spadkobiercy odpowiadają solidarnie za długi spadkowe.

W praktyce oznacza to, że wierzyciel może wyegzekwować cały dług tylko od jednego spadkobiercy (bo zamiast domagać się spłaty zadłużenia częściowo od jednego, częściowo od drugiego i jeszcze trochę od trzeciego, wygodniej jest mu wyegzekwować całą kwotę tylko od jednej osoby). Temu zaś spadkobiercy przysługuje tzw. roszczenie regresowe do pozostałych (czyli ma prawo domagać się od reszty spadkobierców, aby oddali mu część kwoty, którą oni powinni zapłacić i która odpowiada wielkości ich udziałów w spadku).

JAK SPORZĄDZIĆ TESTAMENT, ŻEBY RODZINA GO NIE PODWAŻYŁA?

Mimo, że testament jest wyrazem naszej woli i to my decydujemy, co stanie się z tym, co posiadamy, kiedy nas zabraknie, w praktyce zdarza się, że po śmierci testatora spadkobiercy próbują podważyć ten dokument lub go unieważnić. Najczęściej czynią to, gdyż nie są zadowoleni z jego treści, nie szanując tym samym woli zmarłego spadkodawcy.

Jak sporządzić testament, aby rodzina go nie podważyła? Nie istnieje wyczerpująca lista rozwiązań, które dają stuprocentową gwarancję (zdeterminowany spadkobierca może ostatecznie dopiąć swego), jednak są sposoby, aby zminimalizować ryzyko. Oto one:

- Przed sporządzeniem testamentu spotkaj się z członkami rodziny i poinformuj ich o swoich planach. Wspólnie zastanówcie się, czy rozwiązania, z których chcesz skorzystać, są najlepsze dla wszystkich stron.
- Pamiętaj, aby testament sporządzić u notariusza. Testamenty własnoręczne, pisane w domu i tam przechowywane są najczęściej podważane (albo niszczone).
- Zanim sporządzisz testament, skonsultuj swoją sytuację z adwokatem lub radcą prawnym specjalizującym się w prawie spadkowym – lepiej wydać kilkaset złotych na poradę prawną, niż napisać dokument, który po naszej śmierci przysporzy najbliższym problemy (również te finansowe).
- Pamiętaj, że możesz dysponować tylko tymi dobrami, które są Twoje – jeśli wspólnie z małżonkiem jesteście właścicielami nieruchomości lub rzeczy ruchomej, Ty możesz decydować jedynie o tej części, która należy do Ciebie.

TESTAMENT A PRZEDSIĘBIORCY

W testamencie przedsiębiorca może wyznaczyć sukcesora dla swojej firmy

W najbliższych latach, polskie firmy rodzinne założone po 1989 r., czeka pierwsza w historii wolnej Polski zmiana pokoleniowa. Po raz pierwszy bowiem, pokolenie powojennego wyżu, czyli tzw. „baby boomers”, które ponad dwadzieścia lat temu tworzyło własne przedsiębiorstwa, będzie je przekazywało swoim następcom. Choć wśród tychże znajdują się najczęściej dzieci bądź wnuki, będzie się zdarzać, wcale nierzadko, że firmy będą przechodzić w ręce osób nie związanych bezpośrednio z przedsiębiorcami.

Doradcy sukcesyjni, czyli osoby pomagające przedsiębiorcom przeprowadzić sukcesję w firmie, spotykając się z nestorami polskich firm z kilkudziesięcioletnim stażem, wielokrotnie zadają pytanie „co stałoby się z przedsiębiorstwem, gdyby nagle Pani/Pana zabrakło?”. Odpowiedź nadchodziła od razu: „jak to co, firmę przejmą moje dzieci”. Czy jednak sami zainteresowani z tą samą pewnością odpowiadali na to pytanie? „Doświadczenie pokazuje co innego” – wyjaśnia jeden z pierwszych doradców sukcesyjnych na polskim rynku i jednocześnie doskonały fachowiec Łukasz Martyniec. I podkreśla, że często zdarza się, że dzieci mają zupełnie inne plany związane ze swoją karierą zawodową. Albo po prostu nie mają kompetencji do prowadzenia przed-

siębiorstwa. „A przecież prawdziwa sukcesja to proces, trwający niekiedy latami, który powinien opierać się na trzech literach ‘w’: wiedzy, władzy oraz własności”⁹. Łukasz Martyniec tłumaczy, że sukcesor, który w przyszłości ma przejąć przedsiębiorstwo, musi się do tego przygotować.

- Najpierw latami zdobywa wiedzę związaną z działalnością firmy, przekazywaną nie tylko przez nestora, ale przede wszystkim przez pracowników, odpowiedzialnych za różne części składowe przedsiębiorstwa.
- Kolejnym etapem jest zarządzanie firmą – pod okiem seniora, sukcesor uczy się administracji firmą, zarządza kapitałem, pracownikami oraz wszystkimi innymi elementami składającymi się na przedsiębiorstwo.
- Dopiero ostatnim etapem sukcesji jest własność, czyli przekazanie firmy przez nestora w ręce sukcesora.

A co, jeśli nie ma komu przekazać wiedzy, zarządzania i własności? Albo jeśli to osoba nie związana bezpośrednio z rodziną, która ma swój pomysł na biznes? A jeżeli już nestor przekazuje firmę, to jak ma działać, aby zapewnić sobie godną emeryturę aż do śmierci? Jak podzielić przedsiębiorstwo między sukcesorów – po równo, czy według zasług? Co robić, jeśli jeden z partnerów biznesowych w spółce z o.o. nagle umrze i jego udziały w firmie przejmą spadkobiercy ustawowi, czyli małżonek i małoletnie dzieci (a w zasadzie to sąd rodzinny)? To tylko kropla w morzu wątpliwości pojawiających się, gdy mówimy o sukcesji w firmie.

Dlatego warto się zastanowić, czy i Ty nie jesteś firmą rodzinną i czy nie czeka Cię los opisany powyżej.

9 Źródło: A. Lewandowska, *Kody wartości, czyli jak skutecznie przejść sukcesję w firmie rodzinnej*. Lewandowska i Partnerzy, Poznań 2015 r.

DLACZEGO WARTO UWZGLĘDNIĆ ORGANIZACJĘ W TESTAMENCIE? _____

Budżet organizacji pozarządowych w dużym stopniu opiera się na wsparciu udzielanym przez osoby prywatne czy zaprzyjaźnione firmy. Gdyby nie serce i gest tych osób, fundacje i stowarzyszenia nie byłyby w stanie prowadzić swoich działań. A te wymagają nakładów. Jednym ze sposobów wsparcia organizacji jest uwzględnienie ich w testamencie.

Nawet symboliczna kwota, ale przekazana przez wiele osób, da sumę, dzięki której fundacja lub stowarzyszenie będą mogły kontynuować i poszerzać swoją działalność.

Osoby, które decydują się uwzględnić wybraną organizację w testamencie, często identyfikują się z jej ideą oraz działaniami. Tłumaczą, że choć za życia nie zawsze

Fundacje i stowarzyszenia działają dzięki wsparciu darczyńców

mogą wesprzeć akcje prowadzone przez daną fundację lub stowarzyszenie, będzie im to łatwiej uczynić po śmierci. Pragnąc mieć swój wkład w budowie lepszego świata, w którym będą żyły ich wnuki i prawnuki, chcąc jednocześnie zostawić część siebie dla przyszłych pokoleń, decydują się zapisać, choćby symboliczną kwotę, na wybraną organizację.

JAK TO ZROBIĆ?

Poniżej, krok po kroku, opisujemy sposób, w jaki można uwzględnić wybraną organizację w testamencie.

1. KROK

Zastanów się, co posiadasz, co wchodzi w skład Twojego majątku.

Mogą to być zarówno nieruchomości, oszczędności, rzeczy ruchome, jak i prawa oraz inne dobra, które po Twojej śmierci wejdą w skład tzw. masy spadkowej. Następnie zastanów się, czy posiadasz jakieś zadłużenia, a jeśli takie masz, oszacuj ich wartość. Oszacuj również wartość swojego majątku i odejmij od niej wartość zadłużenia. Wtedy będziesz widział, jaki majątek realnie zostawisz po sobie. **W obliczaniu posiadanego majątku mogą być pomocne tabelki, które znajdują się na str. 18–19.**

2. KROK

Zastanów się, komu chcesz przekazać swoje dobra.

Czy są to osoby najbliższe, które są tzw. spadkobiercami ustawowymi, czy też są to inne osoby jak np. Twój przyjaciel, sąsiedzi, itp. Po uwzględnieniu tych osób w testamencie i upewnieniu się, że wszystkich

obdarowałaś wedle własnego uznania, rozważ choćby symboliczny zapis na wybraną fundację lub stowarzyszenie. Na str. 35–48 znajdziesz listę organizacji rekomendowanych przez nas. Jeśli jesteś osobą samotną i nie masz komu zostawić swojego majątku pamiętaj, że jeśli nie wskażesz nikogo w testamencie, zgodnie z prawem spadkowym, Twoje dobra odziedziczy gmina Twojego ostatniego miejsca zamieszkania lub Skarb Państwa. Pragnąc tego uniknąć, rozważ przekazanie swojego majątku wybranej organizacji pozarządowej¹⁰.

3. KROK

Jeśli wiesz, co chcesz zawrzeć w testamencie i w jaki sposób go napisać, skontaktuj się z notariuszem i umów na spotkanie.

Na naszej stronie internetowej www.napisztestament.org.pl znajdziesz notariuszy pracujących w Twoim mieście. Jeśli potrzebujesz pomocy w znalezieniu notariusza, skontaktuj się z nami. Jeśli nie jesteś pewien co do treści testamentu, albo chciałbyś przedyskutować jeszcze kilka kwestii, umów się na rozmowę z adwokatem lub radcą prawnym specjalizującym się w tematyce testamentowej. Jeśli potrzebujesz pomocy w znalezieniu takiego eksperta, możesz skorzystać z tych rekomendowanych przez nas.

10 Zachęcamy, abyś przed uwzględnieniem organizacji w testamencie skontaktował się z nią i poinformował ją o tym fakcie. W większości fundacji i stowarzyszeń istnieją procedury związane z przyjmowaniem zapisów testamentowych. Dowiedz się, jakie procedury obowiązują organizację, którą pragniesz wesprzeć. Warto skontaktować się z organizacją również wtedy, jeśli chciałbyś, aby Twój zapis został przeznaczony na konkretny cel. Spotkaj się z przedstawicielem organizacji i opowiedz o swoich planach. Wspólnie ustalicie, w jaki sposób w przyszłości ofiarowany przez Ciebie dar zostanie spożytkowany.

Pamiętaj, że testament notarialny, w przeciwieństwie do własnoręcznego, napisanego w domu, daje gwarancję, że po Twojej śmierci Twoja wola zostanie uszanowana, a testament nie zostanie podważony¹¹.

4. KROK

Po uwzględnieniu wybranej fundacji lub stowarzyszenia w testamencie, poinformuj ją o tym fakcie.

Dzięki temu, organizacja ta będzie mogła podziękować Ci za Twoją hojność i opowiedzieć o tym, na co wykorzystane przez Ciebie środki. Organizacja będzie ponadto mogła zaplanować pewne działania na przyszłość.

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

Dlaczego nie miałbym przekazać wszystkiego co mam swojej rodzinie?

W naszej kampanii nie zachęcamy do wykluczania z grona spadkobierców członków rodziny, tylko do włączenia organizacji pozarządowych. Jesteśmy przekonani, że w gronie spadkobierców znajdzie się miejsce dla wszystkich. Szczególnie, że choćby symboliczny zapis na wybraną fundację i stowarzyszenie może zrobić wielką różnicę i pomóc tym, którzy tej pomocy wymagają.

¹¹ Zdarza się, że testamenty notarialne są podważane, jednak z doświadczenia prawników wynika, że dotyczy to niewielkiej ilości wszystkich testamentów.

Co najlepiej przekazać organizacji w testamencie?

Wszystko zależy od organizacji, którą chcesz wesprzeć. Są takie, pomagające dzieciom, które ucieszą się z mieszkania zostawionego w spadku, które w przyszłości zostanie zamieszkane przez dziecko pozostające pod opieką organizacji. Inne, wspierające chorych bądź umierających, potrzebują środków niezbędnych na zakup leków, specjalistycznej aparatury, zatrudnienie specjalistów i opiekunów. Są też i takie walczące o prawa zwierząt albo chroniące przyrodę, które potrzebują środków na podejmowanie działań strażniczych, ratowanie zwierząt lub lobbowanie o zmianę przepisów. Te opiekujące się bezdomnymi, osobami w trudnym położeniu materialnym czy osobami samotnymi potrzebują środków na zakup żywności, prowadzenie programów wspierających, zatrudnienie ekspertów, opiekunów czy organizację imprez przeznaczonych dla swoich podopiecznych.

Najlepiej jednak skontaktować się z wybraną organizacją i zapytać o jej potrzeby. W niniejszej broszurze na str. 35–48 znajduje się lista organizacji rekomendowanych przez nas.

Skąd mam pewność, że mój zapis w testamencie zostanie wykorzystany zgodnie z moją wolą?

Przed sporządzeniem testamentu warto skontaktować się z wybraną organizacją pozarządową i poinformować ją o tym, w jaki sposób chcielibyśmy, aby nasze pieniądze (lub inne składniki majątku) zostały spożytkowane. Organizacje, które rekomendujemy do uwzględnienia w testamencie to uczciwe fundacje i stowarzyszenia, które zostały dokładnie sprawdzone pod kątem przejrzystości działań, postępowania zgodnie z przepisami prawa i zasadami etyki. Możesz być zatem pewien, że Twoja wola zostanie uszanowana. Dajemy Ci na to gwarancję.

Czy po uwzględnieniu organizacji w testamencie mam ją o tym poinformować?

Jeśli zdecydowałeś się uwzględnić organizację w testamencie, jej przedstawiciele z pewnością ucieszą się na wiadomość o tym. Dzięki temu, będą mogli osobiście Ci podziękować i być może porozmawiać o tym, w jaki sposób można by w przyszłości zainwestować Twoje pieniądze. Dzięki informacji organizacja będzie ponadto mogła zaplanować na przyszłość pewne działania oraz – jeśli sobie tego życzysz – na bieżąco informować Cię o tym, czym się zajmuje.

A jeśli jednak pragnę pozostać anonimowy?

Oczywiście, jeśli taka jest Twoja wola, nie musisz z nikim dzielić się tą informacją. Niemniej, rekomendujemy kontakt z organizacją choćby w tym celu, aby upewnić się, że zapis uczyniony przez Ciebie wywoła po Twojej śmierci skutki prawne i organizacja – zgodnie z Twoją wolą wyrażoną w testamencie – otrzyma to, co jej zapisałeś.

Czy mogę zapisać część majątku na rzecz fundacji lub stowarzyszenia? Jeśli tak, to jak to zrobić?

Jeśli to, co posiadasz chciałbyś zostawić po śmierci nie tylko swoim najbliższym, ale również wybranej fundacji lub stowarzyszeniu, wystarczy, jeśli w testamencie uczynisz odpowiedni zapis. Możesz to zrobić na kilka sposobów:

- do całości majątku powołaj zarówno członków rodziny, jak i wybraną fundację lub stowarzyszenie (pamiętaj jednak, że wówczas sprawa o dział spadku¹² może się ciągnąć miesiącami, albo i latami, ponieważ rodzina niekoniecznie

12 Czyli ustalenie, które przedmioty należące do spadku stają się własnością konkretnych spadkobierców.

musi zgadzać się z Twoją decyzją odnośnie podzielenia się tym, co im zostawiasz, z osobami trzecimi),

- za pomocą zapisu windykacyjnego¹³ przekaz konkretne składniki majątku konkretnym osobom, czyli np. małżonkowi lub partnerowi mieszkanie, dziecku działkę, a wybranej fundacji lub stowarzyszeniu kolekcję obrazów,
- za pomocą zapisu zwykłego¹⁴ przekaz wybranej fundacji lub stowarzyszeniu konkretną kwotę pieniędzy, która zostanie jej wypłacona przez spadkobierców po zakończeniu wszystkich formalności spadkowych.

Przy doborze rozwiązania zalecamy skorzystanie z pomocy notariusza, który przygotowuje testament. Pamiętaj, że testament zawierający zapis windykacyjny powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Jeśli chcesz przekazać organizacji pieniądze, możesz także:

- upoważnić ją na wypadek śmierci (uposażyć) w TFI¹⁵, w którym posiadasz rachunek. Uposażenie obejmie maksymalnie 20-krotność średniego miesięcznego wynagrodzenia,
- uposażyć wybraną organizację w polisie na życie¹⁶ – tutaj nie ma górnej granicy wysokości świadczenia.

13 Patrz str. 15.

14 Patrz str. 15.

15 TFI, czyli Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych – to jedyny podmiot uprawniony do tworzenia funduszy inwestycyjnych, zarządzania nimi i reprezentowania ich w stosunkach z osobami trzecimi. Fundusz inwestycyjny jest to sposób wspólnego inwestowania, polegający na zbiorowym lokowaniu pieniędzy. Tworzony jest przez wpłaty indywidualnych osób, które powierzane są specjalistom.

16 Inaczej ubezpieczenie na życie – służy zabezpieczeniu finansowemu wskazanych przez ubezpieczonego osób na wypadek jego śmierci oraz daje możliwość rozszerzenia zakresu ubezpieczenia na wypadek pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczonego zarówno z powodu chorób, jak i nieszczęśliwych wypadków.

Nie zapomnij powiadomić organizacji, że dokonałeś takiej dyspozycji, a w testamencie poleć swoim spadkobiercom, aby powiadomić organizację o twojej śmierci.

Czy mogę zapisać majątek lub jego część na rzecz fundacji lub stowarzyszenia pod warunkiem? Czy są jakieś ograniczenia prawne?

Nie można pod warunkiem¹⁷ ani powołać do spadku, ani uczynić zapisu windykacyjnego¹⁸. Można jednak w testamencie przekazać:

- określoną kwotę zapisem zwykłym¹⁹ lub
- wskazaną rzecz zapisem windykacyjnym z poleceniem²⁰ lub tzw. dalszym zapisem²¹, że pieniądze lub środki uzyskane ze sprzedaży powinny zostać przez organizację wykorzystane w określony sposób. Miałyby to podobne skutki, co darowiźna celowa. Warto wcześniej spotkać się z przedstawicielem fundacji lub stowarzyszenia i zapytać o ich procedury dotyczące tej kwestii. Następnie notariusz pomoże Ci dobrać odpowiednie rozwiązanie i sformułować je w testamencie.

17 Czyli np.: powołuję do spadku moją siostrę Helenę, pod warunkiem, że po mojej śmierci zaopiekuje się moim psem Azorem.

18 Patrz str. 15.

19 Patrz str. 15.

20 Czyli np.: zapisem windykacyjnym przekazuję mojemu synowi mieszkanie przy ul. Jagiellońskiej 15 i jednocześnie polecam mu przestać na konto stowarzyszenia X (nr KRS 123456789) kwotę 10 tys. zł. Z chwilą otwarcia spadku (a więc momentu śmierci spadkodawcy) syn staje się od razu właścicielem mieszkania. Natomiast stowarzyszenie nie otrzymuje od razu 10 tys. zł – syn ma obowiązek przekazać mu 10 tys. zł niezwłocznie (chyba, że w testamencie postanowiono inaczej). Jeśli natomiast tego nie zrobi, wówczas stowarzyszenie powinno wezwać go pisemnie do wykonania zapisu (a więc wypłaty 10 tys. zł), a jeśli syn nie dostosuje się do wezwania, wówczas stowarzyszenie może złożyć stosowny pozew do sądu.

21 Dzięki dalszemu zapisowi, zapisujemy w testamencie np. 50 tys. zł synowi i zobowiązujemy go do przekazania jakiejś organizacji 10 tys. zł. Zapis zwykły i dalszy tym różni się od zapisu windykacyjnego, że zapisobiercy (a więc osoby, które mają otrzymać konkretne kwoty pieniężne) nie stają się od razu ich właścicielami.

Na kolejnych stronach znajdziesz informacje o każdej z dwunastu organizacji uczestniczących w kampanii „Napisz Testament”. Zachęcamy do zapoznania się z opisem, który mamy nadzieję pomoże Ci w podjęciu decyzji o uwzględnieniu jednej z nich w testamencie.

FUNDACJA ONKOLOGICZNA ALIVIA

Fundacja Onkologiczna Alivia nie powstałaby, gdyby nie osobiste doświadczenie Agaty Polińskiej. W 2007 roku, gdy miała 28 lat, zdiagnozowano u niej zaawansowanego raka piersi. Ze względu na złe rokowania, konieczne było wdrożenie agresywnego leczenia bazującego na najnowocześniejszych osiągnięciach medycyny. Problem z uzyskaniem takiego leczenia był źródłem ogromnej frustracji oraz niewyobrażalnego stresu zarówno dla niej, jak i wspierającego ją brata. Finałnie, nakładem własnej pracy i prywatnych środków finansowych (sięgających setek tysięcy złotych), terapia została przeprowadzona zgodnie ze światowymi standardami. Wszystkie podjęte wówczas działania doprowadziły do uratowania życia Agaty. Dzisiaj, bazując na własnych doświadczeniach i zgromadzonej wiedzy, rodzeństwo Polińskich pomaga innym – chorym na raka i ich rodzinom.

Dzięki Alivii dowiedziałem się, czym tak naprawdę jest rak i jak zabrać się za jego leczenie. Jako podopieczny fundacji mogę liczyć na jej pomoc na co dzień. Jeśli mam jakiś problem, pytanie, mogę zadzwonić, dopytać, poradzić się odnośnie leczenia. Pomimo choroby mogę poczuć choć trochę komfortu psychicznego, wiedząc, że jest ktoś, kto pomaga mi w gromadzeniu sporych przecież środków na nierefundowane leki.

*Tomasz Kęsik, podopieczny
Fundacji Onkologicznej Alivia*

Jeśli tak jak my, chcesz motywować pacjentów onkologicznych do walki z chorobą oraz pomóc im gromadzić środki na nierefundowane leczenie, uwzględnij nas w swoim testamencie.

Alivia – Fundacja Onkologiczna Osób Młodych

ul. Wąwozowa 11
02-796 Warszawa
www.alivia.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:
Aleksander Pawłowski
aleksander.pawlowski@alivia.org.pl
tel. +48 504-792-076

FUNDACJA DKMS

Fundacja DKMS powstała w 2008 roku po to, by dać szansę na życie chorym na nowotwory krwi, potrzebującym przeszczepienia szpiku. Niesiemy pomoc ludziom, dla których przeszczepienie komórek macierzystych lub szpiku kostnego jest ostatnią szansą na wyzdrowienie. W Fundacji zarejestrowanych jest obecnie ponad 1 480 395* potencjalnych Dawców, spośród których 6564* już oddało swoje komórki Pacjentom z Polski i całego świata.

Naszą misją jest znalezienie Dawcy szpiku dla wszystkich Pacjentów potrzebujących przeszczepienia. Każdego dnia dokładamy wszelkich starań, aby powiększać grono zarejestrowanych, świadomych Dawców szpiku. Staramy się też wspierać te obszary, które bezpośrednio wpływają na jakość życia Pacjentów na każdym etapie ich walki z chorobą.

„[...] Nie wiem czy jesteście w stanie wyobrazić sobie tę chwilę: dostajecie do ręki wyniki krwi, na których między słowami, napisano dużymi literami BIAŁACZKA – miałem wtedy 22 lata. [...] Dzisiaj żyję dzięki komórkom macierzystym od Uli – mojej Dawczyni, żyję dzięki pracy Fundacji DKMS oraz wolontariuszom rejestrującym kolejnych potencjalnych Dawców na całym świecie”.

*Wojtek
– jeden z naszych
byłych Pacjentów*

Żyją dzięki
dawcy szpiku.
KUBUS, 6 LAT

ZAREJESTRUJ SIĘ NA
dkms.pl

ZOSTAŃ DAWCĄ SZPIKU!

Fundacja DKMS

ul. Altowa 6 lok. 9

02-386 Warszawa

www.dkms.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Paulina Kasperska

paulina.kasperska@dkms.pl

tel. +48 22 882-94-36

Prosimy, jeżeli tak jak my i ponad 1,4 mln osób, zarejestrowanych w naszej bazie potencjalnych Dawców, chcesz dać szansę na życie chorym na nowotwory krwi, pamiętaj o nas w swoim testamentcie.

* dane na dzień 23 kwietnia 2019 r.

DKMS
POKONAJMY NOWOTWORY KRWI

**Nazywam się Anna Chmielewska.
Mam 29 lat i żyję dzięki Dawcy szpiku.**

Moje problemy zdrowotne zaczęły się pod koniec 2012 roku. Na mojej skórze zaczęły pojawiać się duże, czerwone i swędzące plamy, z których sączył się płyn surowiczy. Przez kolejne 10 miesięcy leczono mnie nieudolnie na atopowe zapalenie skóry. Dopiero w lipcu 2013 roku pobrano mi wycinek ze skóry do badania histopatologicznego, z którego jasno wynikało, że jest to nowotwór – chłoniak skóry. No cóż - pomyślałam, nie zdając sobie sprawy z powagi sytuacji - poleżę ze dwa tygodnie na oddziale onkologicznym, podadzą mi odpowiednie leki i wyzdrowieję. Nic z tego – okazało się bowiem, że oprócz chłoniaka miałam też sepsę. Mój lekarz, na słowa mamy: „O Boże”, odpowiedział: „Tak, tu potrzebny jest tylko cud”. I tak też się stało... wspólna modlitwa rodziny, bliższych i dalszych znajomych oraz obcych ludzi sprawiła, że stan mojego zdrowia poprawiał się w piorunującym tempie.

W trakcie leczenia samego chłoniaka, przyjęłam 19 chemii dożylnych, które niestety niewiele pomogły. Dopiero gdy rozpoczęłam, trwającą ponad rok, kurację przyjmowania chemii w tabletkach, doczekałam się remisji.

Szansą na moje całkowite wyleczenie była decyzja lekarza o przeprowadzeniu przeszczepienia szpiku kostnego. W pierwszej kolejności brany był pod uwagę przeszczep rodzinny. Okazało się jednak, że nie było zgodności tkankowej... W grudniu 2015 roku znalazłam się na liście oczekujących na dawcę niespokrewnionego. Pozostało mi tylko czekać na telefon, że jest dawca, ale ja nie próżnowałam. Walczyłam o siebie, jak tylko mogłam. Za pośrednictwem Facebooka udostępniałam informacje o sobie, mojej chorobie i o tym, jak niewiele mi brakuje, by dostać szansę na nowe życie. Odbyła się nawet w marcu 2016 roku akcja rejestracji potencjalnych Dawców szpiku dedykowana mi i innym potrzebującym. Z pomocą naprawdę wielu osób, na czele z Fundacją DKMS, zarejestrowaliśmy 445 potencjalnych dawców, chętnych, by podzielić się częścią siebie.

Na początku kwietnia 2016 roku dostałam informację, że znaleziono dawcę. Była nią 24-letnia kobieta z Polski. Bardzo dużo o niej wówczas myślałam i nadal myślę. Jest moim bohaterem!

Przeszczep szpiku odbył się tego samego roku, w Klinice Transplantacji Szpiku w Gliwicach. O godzinie 21.30 dostałam kroplówkę, a w kroplówce 460 ml komórek macierzystych od mojej siostry genetycznej. Nie da się opisać słowami tego uczucia, kiedy zdrowe komórki macierzyste wędrowały z kroplówki do mojego organizmu. Poczułam, że rodzę się na nowo, że moje plany i marzenia jednak mogą się spełnić.

W tym roku minęły dwa lata od przeszczepu. Zachęcam wszystkich, aby – jeśli tylko mogą komuś pomóc i dać szansę na nowe życie – niech to uczynią. To nic nie kosztuje i nie boli, potrzeba tylko chęci i dobrej woli. Choroba nie wybiera, każdy może zachorować. Nie bądź obojętny, miej oczy szeroko otwarte, a nuż Twoja pomoc okaże się bezcenna.

FUNDACJA GAJUSZ

Fundacja Gajusz powstała pewnej zimowej nocy 1998 roku na dziecięcym oddziale onkologicznym w szpitalu przy ul. Spornej w Łodzi. Tisie Żawrockiej-Kwiatkowskiej, założycielce, zabrakło wówczas nadziei. Jej syn Gajusz miał 8 miesięcy. Przebywał w szpitalu prawie od urodzenia. Lekarze zaczęli przygotowywać matkę na jego śmierć. Obiecała wtedy, że jeśli maluch przeżyje, założy fundację, która będzie opiekowała się chorymi, potrzebującymi dziećmi. Kilka dni później Gajusz wyzdrowiał, a ona dotrzymała słowa.

Fundacja Gajusz każdego roku wspiera ponad 200 rodzin, które znalazły się w kryzysowej sytuacji. Zapewnia poczucie bezpieczeństwa, całodobową opiekę, spełnia marzenia. Pomagamy:

- w hospicjum stacjonarnym (nazywamy je Pałacem). To niezwykły dom dla nieuleczalnie chorych dzieci.
- w hospicjum domowym – zespół medyczny dojeżdża do domów chorych dzieci, by nie musiały przebywać w szpitalu.
- w hospicjum perinatalnym – tutaj pomagamy okruszkom, o których jeszcze przed narodzinami wiadomo, że zostaną z rodziną bardzo krótko.

Fundacja Gajusz

ul. Jarosława Dąbrowskiego 87
93-271 Łódź

www.gajusz.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Magdalena Kijańska

mkijanska@gajusz.org.pl

tel. +48 697-789-924

- na dziecięcych oddziałach onkologicznych, zapewniając pomoc psychologiczną i wsparcie wolontariuszy.
- w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym Tuli Luli – tulimy niemowlęta opuszczone przez rodziców biologicznych.
- w Centrum Terapii i Pomocy Dziecku i Jego Rodzinie CUKINIA.

Wsparcie otrzymują tu rodziny skrzywdzone i ciężko doświadczone przez los.

STOWARZYSZENIE MALI BRACIA UBOGICH

Stowarzyszenie mali bracia Ubogich to międzynarodowa organizacja pożytku publicznego, która działa w Polsce od 2002 roku. Pomagamy seniorom przezwyciężyć ich samotność. Naszym podstawowym działaniem jest wolontariat towarzyszący, czyli organizowanie regularnych odwiedzin w domach samotnych osób starszych, ponieważ wiele osób po 80. roku życia nie ma już ani rodziny, ani przyjaciół. Skazani na samotność tracą sens życia.

Nasza obecność w domach samotnych starszych ludzi odmienia ich życie, daje radość, poczucie bezpieczeństwa, czasem ratuje zdrowie, a nawet życie. W ten sposób tworzymy więzi, bliskie relacje, a nawet międzypokoleniowe przyjaźnie na wiele lat. Działamy w Warszawie, Poznaniu, Lublinie i Pruszkowie. mali bracia Ubogich to przyjaciele osób starszych.

ORGANIZACJA W LICZBACH:

- 600 → liczba podopiecznych Stowarzyszenia i odwiedzających ich regularnie wolontariuszy
- 300 → liczba starszych osób każdorazowo zasiadająca przy naszych wigilijnych i wielkanocnych stołach w Warszawie, Poznaniu i Lublinie
- 500 → średnia liczba osób korzystających z Telefonu Zaufania dla osób starszych

KWOTY POTRZEBNE NA REALIZACJĘ KONKRETNYCH CELÓW:

- 250 000 zł → koszt ok. 25 tysięcy godzin regularnej pomocy ponad 320 seniorom
- 60 000 zł → koszt organizacji 6 spotkań świątecznych
- 40 000 zł → roczny koszt dyżurów specjalistów Telefonu Zaufania

Stowarzyszenie
mali bracia Ubogich
przyjaciele osób starszych

Stowarzyszenie mali bracia Ubogich

ul. Gen. Andersa 13

00-159 Warszawa

www.malibracia.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Joanna Mielczarek

jmielczarek@malibracia.org.pl

tel. +48 501-151-045

FUNDACJA NA RZECZ NAUKI POLSKIEJ

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej jest organizacją pozarządową, która od 1991 roku nieprzerwanie wspiera polską naukę i innowacyjne projekty badawcze. W tym czasie udało nam się wesprzeć wielu utalentowanych naukowców i zespoły badawcze. Nagroda FNP stała się najbardziej prestiżowym wyróżnieniem, jakie naukowiec może otrzymać w Polsce. Poprzez inne nasze programy udało nam się sfinansować przełomowe badania prowadzone przez najlepszych polskich uczonych i umożliwić stworzenie nowych miejsc pracy dla studentów, doktorantów i młodych doktorów.

Co robimy? Między innymi:

- finansujemy przełomowe badania realizowane w instytucjach naukowych i firmach
- wspieramy kolejne etapy karier naukowych wybitnych badaczy
- umożliwiamy dobry start w naukę najmłodszym badaczom
- umożliwiamy powstawanie nowych miejsc pracy dla studentów, doktorantów i młodych doktorów...

Jednym z naszych najważniejszych programów jest program START – największy w Polsce program stypendialny dla najlepszych młodych badaczy przed trzydziestką reprezentujących wszystkie dziedziny nauki. Grono laureatów wszystkich konkursów w programie START liczy już ponad 2900 osób. Stypendia stanowią dowód

uznania dla dotychczasowych osiągnięć młodych naukowców, zapewniając im wsparcie finansowe i dając zachętę do dalszej pracy badawczej. Godziwe stypendium oznacza również możliwość zadbania o „start” życiowy – dom, rodzinę, zdrowie i edukację dzieci. Jeśli taka jest Twoja wola, ofiaruj polskiej nauce część siebie, pomóż nam wspierać młodych naukowców i pamiętaj o Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w swoim testamencie.

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

ul. I. Krasickiego 20/22

02-611 Warszawa

www.fnp.org.pl | www.start.fnp.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Zofia Matejewska

zofia.matejewska@fnp.org.pl

tel. +48 22 845 95 44

FUNDACJA POMOCY DZIECIOM „POCIECHA”

Fundacja Pocięcha od początku swego istnienia zmienia życie dzieci z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo. Wspieramy świetlice środowiskowe – zapewniamy najmłodszym bezpieczne miejsce po szkole, opiekę, ciepły posiłek i pomoc w nauce. Dzięki m.in. naszym darczyńcom i sponsorom w ciągu ostatnich 3 lat zorganizowaliśmy 6 kampanii zachęcających do wspierania podopiecznych świetlic środowiskowych, które przełożyły się na konkretną pomoc dla dzieci. Co roku każda ze świetlic, której pomagamy, przeprowadza średnio 1000 godzin zajęć edukacyjnych, sportowych i innych dla potrzebujących dzieci. Fundacja, angażując społeczeństwo i środowisko biznesowe w swoje projekty, pokazuje, jak wielki potencjał pomagania tkwi w nas samych. Nasze motto to: **ZAWSZE MOŻESZ POMÓC.**

14-letnia Natalia nie mogła liczyć na wsparcie rodziców. W domu nikt się nią nie interesował, a trudna sytuacja rodzinna przekładała się na gorsze wyniki w nauce. Gdyby nie pomoc świetlicy środowiskowej, Natalia prawdopodobnie nie skończyłaby szkoły podstawowej. Jednak inspiracja, opieka i pomoc, jakie zyskała dzięki uczęszczaniu do świetlicy, sprawiły, że wiele problemów z jej życia zniknęło. „Dzięki regularnym korepetycjom z matematyki w świetlicy Natalia uzyskała promocję do następnej klasy” – opowiada pani Magdalena, pedagog i kierownik świetlicy środowiskowej „Miś”.

Natalia to jedno z wielu dzieci, którym pomogliśmy do tej pory.

Jeśli los dzieci z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo jest dla Ciebie ważny, uwzględnij nas w swoim testamencie.

Fundacja Pomocy Dzieciom „Pocięcha”

ul. Oleśnicka 4/1

50-320 Wrocław

www.fundacijapocięcha.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Sławomira Wojtyś

swojtys@fundacijapocięcha.pl

tel. +48 730-988-784

FUNDACJA IM. DOKTORA PIOTRA JANASZKA „PODAJ DALEJ”

W Fundacji im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ od 2004 roku wspieramy osoby, którym niepełnosprawność utrudnia bądź uniemożliwia niezależne życie. Każdego roku otaczamy opieką blisko 200 osób, które chcą żyć normalnie, realizować swoje marzenia i być szczęśliwe. Tworzymy dla nich lepszy świat.

W specjalnych mieszkaniach osoby po wypadkach uczą się jak żyć na wózku. Na zajęciach sportowych poprawiają kondycję i motywację. Na szkoleniach przygotowują się do pracy, bo nie chcą żyć z zasiłków. Rozwijają talenty artystyczne i tworzą swój teatr. Asystenci pomagają dzieciom odrabiać lekcje, a z dorosłymi robią zakupy, razem gotują, uczą się poruszania po mieście. Dzieci niepełnosprawne z całej Polski przyjeżdżają na nasze kolonie, by uczyć się samodzielności.

Osób, które czekają na naszą pomoc jest nadal bardzo dużo i dla nich budujemy nowy ośrodek – Osadę Janaszkowo. To będzie miejsce szczególne, zbudowane w oparciu o wartości i idee, według których żył i pracował Doktor Piotr Janaszek. Społecznik i lekarz, który od lat 70-tych zmieniał życie osób niepełnosprawnych. Dziesiątkom ludzi pomógł uwierzyć, że niepełnosprawność nie może być przeszkodą w realizacji marzeń.

Doktor zginął tragicznie w 1998 roku zostawiając wiele niezrealizowanych planów. Dzisiaj Jego pacjenci, przyjaciele i córki są w gronie osób, które prowadzą Fundację i tworzą Janaszkowo.

Państwa pomoc to bardzo ważny dar dla osób, które z powodu niepełnosprawności są zamknięte w domach, samotne, przepętione smutkiem, zależne od pomocy innych. Proszę pamiętać o Nich w swoim testamencie. Ich przyszłość jest w Państwa rękach.

**Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka
„PODAJ DALEJ”**

ul. Południowa 2A | 62-510 Konin

www.podajdalej.org.pl

www.OsadaJanaszkowo.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Olga Janaszek-Serafin

olga.janaszek@podajdalej.org.pl

tel. +48 601 758 333

STOWARZYSZENIE SOS WIOSKI DZIECIĘCE W POLSCE

Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce od ponad 35 lat pomaga dzieciom pozbawionym opieki rodziców oraz tym z rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Obecnie mamy opieką 1530 potrzebujących dzieci w Polsce. Jesteśmy częścią międzynarodowej organizacji SOS Children's Villages, obecnej w 135 krajach świata. **Pragniemy, aby każde dziecko dorastało w rodzinnym środowisku, otoczone domowym ciepłem i poczuciem bezpieczeństwa.**

Najbardziej niezwykłe opowieści pisane są przez życie. Tak jak historia Asi, która po długiej wędrówce odnalazła swoje miejsce na ziemi. Pod opiekę SOS Wiosek Dziecięcych trafiła po bardzo trudnych doświadczeniach. Poraniona, zamknięta w sobie, dopiero tu powoli odbudowała swój świat i odzyskała nadzieję, że przyszłość może być lepsza. Dzięki wsparciu naszych specjalistów i własnej determinacji ukończyła szkołę i spełniła marzenie o studiach. Kilka lat temu otrzymała piękny dar, który umożliwił jej szczęśliwy start w dorosłe życie – mieszkanie, które w swoim testamencie zapisał Stowarzyszeniu jeden z naszych wieloletnich darczyńców. „Świadomość, że ktoś otworzył swoje serce, uwierzył w moje możliwości i dał mi szansę pozostanie ze mną na zawsze!” – mówi Asia.

Pomagamy prowadząc:

- 4 SOS Wioski Dziecięce dla opuszczonych i osieroconych dzieci
- 14 świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin w kryzysie

Prosimy, pamiętaj o nas w swoim testamencie i pomóż nam zapewnić dom pełen miłości i piękniejszą przyszłość dla potrzebujących dzieci.

Twoje dobro to bezcenny dar dla przyszłych pokoleń.

**SOS WIOSKI
DZIECIĘCE**

„Wszystko, co wielkie w naszym świecie zdarza się dlatego, że ktoś robi więcej niż musi”

– Hermann Gmeiner, założyciel SOS Wiosek Dziecięcych

Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce

Aleja Wilanowska 309A,
02-665 Warszawa
www.wioskisos.org

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Aleksandra Granada
Aleksandra.granada@sos-wd.org
tel. +48 692-468-923

STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM AUTYSTYCZNYM

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym (SPOA) od początku swojej działalności w 1991 r. pomogło 1500 osobom – towarzysząc im od wczesnego dzieciństwa po wiek dojrzały.

Oto historia jednej z tych osób opowiedziana przez matkę: „ Jako małe dziecko Marek nic nie mówił i całymi godzinami wprawiał przedmioty w ruch wirowy. Nocami rozpaczliwie płakał, a ja nie mogłam go uspokoić. Diagnozę autyzmu dostał w wieku 3 lat. Wpadłam w rozpacz, ponieważ kompletnie nie wiedziałam, jak mu pomóc i wtedy trafiłam do SPOA”.

Do Marka i do innych podopiecznych zawsze podchodzimy indywidualnie. W ramach długofalowego, kompleksowego wsparcia prowadzimy diagnozy, konsultacje, różne formy terapii i rehabilitacji. Wspieramy rodziny i realizujemy programy uspołeczniające. Prowadzimy Centra Aktywizacji Zawodowej i Społecznej dla Dorosłych Osób z Autyzmem w Gdańsku i w Gdyni oraz miejsca pracy chronionej. Dzięki darczyńcom zbudowaliśmy w Gdańsku Wspólnotę Domową dla Dorosłych Osób z Autyzmem – dom stałego pobytu, w którym kiedyś zamieszka 12 osób. Zbieramy fundusze na jego wyposażenie i funkcjonowanie.

„30-letni dziś Marek, pomimo problemów wynikających z autyzmu, wiele osiągnął – potrafi mówić i zadbać o siebie. Chętnie gotuje i zajmuje się rękodzielstwem. Choć nie jest w stanie żyć samodzielnie, myślę, że jest szczęśliwy...”

Z listu matki Marka

Jeśli uważasz, że osoby, takie jak Marek, powinny mieć szansę na rozwój i lepszą przyszłość, prosimy, uwzględnij SPOA w swoim testamencie.

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym

ul. Lecha Kaczyńskiego 28
80-365 Gdańsk
www.spoa.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:
Małgorzata Rybicka
malgorzatar@wp.pl
tel. + 48 511-706-493

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym

MIĘDZYNARODOWY RUCH NA RZECZ ZWIERZĄT „VIVA”

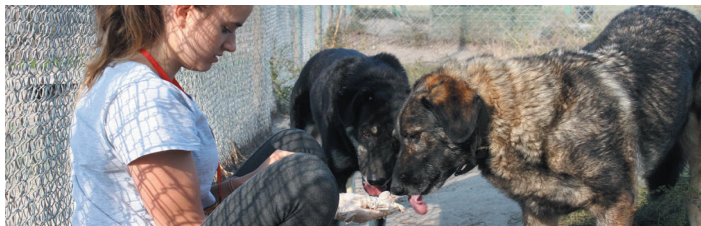
Fundacja Viva! Akcja Dla Zwierząt powstała w 2000 r. i zajmuje się walką o poprawienie losu zwierząt. Ten cel realizujemy przez bardzo szerokie spektrum działań - od reagowania w przypadkach znęcania się nad zwierzętami i prowadzenia spraw w sądach przeciwko ich oprawcom, przez szkolenia instytucji państwowych, aż po prowadzenie zakrojonych na szeroką skalę kampanii i akcji informacyjnych propagujących etyczne traktowanie zwierząt. Zachęca też do adopcji zwierząt ze schronisk oraz piętnuje niehumanitarne i nieetyczne praktyki firm i osób prywatnych.

„Fundacja działa na wielu polach, od prowadzenia schroniska, przez dbanie o dobrostan zwierząt w cyrkach, po akcje uliczne, spotkania i wspólne świętowanie przy pysznym jedzeniu. Rozliczają się z każdej złotówki, chętnie przyjmują nowe, zainteresowane pomaganiem osoby, współpracują z innymi fundacjami by razem osiągać zamierzone cele”

– z informacji na jednym z portali społecznościowych

Działamy poprzez akcje charytatywne i edukacyjne, których celem jest opieka i pomoc zwierzętom bezdomnym, porzuconym i okrutnie traktowanym. Ponadto, wspieramy działania w zakresie ochrony środowiska, jak również propagujemy i upowszechniamy informacje na temat zdrowego stylu życia i żywienia.

Jeśli nasze idee są Ci bliskie, rozważ uwzględnienie naszej Fundacji w testamencie.

**Międzynarodowy
Ruch na Rzecz Zwierząt „Viva”**
ul. Kawęczyńska 16 lok. 39
03-772 Warszawa Praga-Północ
www.viva.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:
Cezary Wyszyński
cezary@viva.org.pl
tel. +48 22 828-43-29

Viva!
Akcja dla zwierząt
Organizacja Pożytku Publicznego

FUNDACJA WWF POLSKA

WWF jest jedną z największych i najstarszych organizacji chroniących zagrożone gatunki i zajmujących się ochroną ekosystemów. Działamy na całym świecie. W Polsce od 2000 roku dbamy o dobrostan pradawnych drzewostanów – jesteśmy obecni choćby w Puszczy Białowieskiej i karpaccich lasach. Zabiegamy o to, by zwiększać liczebność zwierząt, dla których lasy są ostoją – m.in. rysiów, niedźwiedzi i wilków. Nad Bałtykiem troszczymy się o nadmorskie ssaki i ptaki. Od wielu lat we wszystkich rejonach kraju wdrażamy liczne rozwiązania, które mają zapobiec konfliktom na linii człowiek – zwierzę. Zachęcamy Polaków, żeby dokonywali świadomych wyborów konsumenckich, które minimalizują negatywny wpływ na środowisko.

Dzięki naszym działaniom od 2007 roku do natury powróciło w Polsce ponad 20 rysi. Wyłowiliśmy z Bałtyku sieci ważące ponad 300 ton, ratując w ten sposób wiele morskich ssaków, ryb i ptaków. Udało nam się przekazać ponad 310 pastuchów elektrycznych hodowcom owiec, dzięki czemu ich stada są chronione przed atakami wilków i niedźwiedzi. Montujemy na rzekach przepławki, aby umożliwić odbycie tarła wędrownym gatunkom ryb. Tworzymy lokalne grupy wsparcia, dzięki którym codziennie monitorujemy ważne z punktu widzenia ekologii siedliska – nad Bałtykiem utworzyliśmy Błękitny Patrol, w górach działają w naszym imieniu Strażnicy Karpat.

Fundacja WWF Polska

ul. M. Gandhiego 3

02-645 Warszawa

www.wwf.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Olga Frączak-Faure

testament@wwf.pl

testament.wwf.pl

tel. +48 22 849-84-69 w. 126

Chcielibyśmy, żeby nawet w dalekiej przyszłości wszyscy mogli się cieszyć czystym powietrzem, aby w puszczech nadal rosły kilkusetletnie drzewa, po dżunglach kroczyły drapieżne koty, a morskie ssaki cieszyły się swobodą w bezpiecznych akwenach. Przyroda to Twoje dziedzictwo. Uwzględnij WWF w testamencie.

→ Poznaj Gienka – pięknego rysia z charakterystycznymi pędzelkami na uszach i puszystą, zdrową sierścią. Urodził się w 2016 roku w wolieryze na Mazurach i jest jednym z pierwszych samców, dzięki którym rozpoczyna się powrót rysia nizinnych do polskich lasów. W Polsce jest 200 rysi. Choć urodził się w wolieryze, już wiosną 2017 usamodzielniał się. Przemieścił się około 30 km i zajął terytorium w zachodniej części Puszczy Piskiej. Dzięki założonej obroży telemetrycznej wiemy, że jest aktywny i zdrowy – poluje na sarny oraz łanie. Pokonuje dziennie średnio 9 km.

Mamy nadzieję, że wkrótce ryc Genek doczeka się potomstwa

Problemy

- Rysiom coraz trudniej żyć i rozmnażać się ze względu na mniejszą ilość gęstych lasów i większą ilość dróg je przecinających
- Kłusownictwo
- Kolizje z samochodami

Działania

- Rozmnażamy rysie w wolieryzach i wypuszczamy na wolność
- Zapewniamy im opiekę weterynaryjną i wyżywienie, utrzymujemy woliery
- Monitorujemy rysie na wolności m.in. za pomocą fotopułapek i obroży telemetrycznych
- Prowadzimy badania genetyczne

Sukcesy

- Wypuściliśmy na wolność ponad 20 rysi
- Opracowaliśmy rekomendacje dotyczące korytarzy ekologicznych
- Współfinansowaliśmy budowę 5 woliery na Mazurach i 2 zagród w zachodniopomorskim

Koszty działań projektowych WWF

- Ok. 40 000 zł rocznie przeznaczamy na monitoring populacji na Mazurach
- Ok. 75 000 zł rocznie kosztuje opieka nad reintrodukowanymi rysiami
- Ok. 200 000 zł rocznie kosztuje reintrodukcja rysia w zachodniopomorskim
- 1500 zł kosztuje jedna fotopułapka

ZACHODNIOPOMORSKIE HOSPICJUM DLA DZIECI I DOROSŁYCH

Fundacja Zachodniopomorskie Hospicjum dla Dzieci i Dorosłych działa od 10 lat obejmując opieką domową nieuleczalnie i terminalnie chorych Pacjentów – dzieci i dorosłych z województwa zachodniopomorskiego.

Ogólna liczba naszych Pacjentów przekracza w dniu dzisiejszym 180 osób. Aby dotrzeć do osób potrzebujących zespół hospicyjny pokonuje rocznie około 0,5 mln kilometrów – wszystko po to, by Pacjenci mogli funkcjonować w swoich domach, co ma szczególny wymiar, gdy w grę wchodzi opieka nad dziećmi.

„Opieka Hospicjum jest dla nas bardzo ważna. Choć bałam się na początku tego słowa, budziło ono mój opór, to teraz nie wyobrażam sobie sytuacji, że w naszym życiu mogłoby go zabraknąć. Spotykam się z wielką pomocą, wsparciem, zawsze mogę liczyć na członków hospicyjnego Zespołu. To dla mnie i mojego syna bardzo ważne i daje poczucie bezpieczeństwa”.

Jolanta, mama Patryka

„Anioły istnieją tylko czasami nie mają skrzydeł. Nazywamy ich przyjaciółmi”

Podopieczni Hospicjum

Zachodniopomorskie Hospicjum dla Dzieci i Dorosłych

al. Powstańców Wlkp. 66/68
70-111 Szczecin
www.zhdd.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Joanna Szuberła
szuberla@zhdd.pl
tel. +48 914-869-330

zachodniopomorskie
HOSPICJUM
dla dzieci i dorosłych